

Bakan Yıldız'dan serbest piyasa garantisi

PETFORM tarafından düzenlenen "Türkiye'de Petrol Potansiyeli ve Arama-Üretim Sektöründe Yeni Yapılanma İmkânları" konulu panelde konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Hükümetin, serbestleşmeden asla taviz vermeyeceğini belirterek, "Hükümet olarak, serbestleşmeyi daima ön planda tutuyoruz. Kamu olarak, özel sektörün önünü açmaya dönük niyet ve gayretlerimizden hiçbir zaman şüphe edilmemesi gerekir" dedi.

Murat Fırat

PETFORM tarafından düzenlenen "Türkiye'de Petrol Potansiyeli ve Arama-Üretim Sektöründe Yeni Yapılanma İmkânları" konulu panel Ankara Sheraton

Otel'de gerçekleştirildi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ve TBMM Enerji Komisyonu Başkanı Hasan Ali Çelik tarafından kapanış konuşması

gerçekleştirilen panele, Cumhurbaşkanlığı Enerji Danışmanı Doç. Dr. Volkan Ş. Ediger, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı Metin Kilci, PİGM Genel

Müdürü Erdal Gülderen, enerji bürokratları, petrol ve doğal gaz şirketlerinin temsilcileri, sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ve çok sayıda davetli katıldı.

PİGM Genel Müdürü Erdal Gülderen

'Arama-üretim faaliyetleri 43 milyar TL katkı sağladı'

Panelin açılış sunumu PİGM Genel Müdürü Erdal Gülderen tarafından gerçekleştirildi. Erdal Gülderen, "Türk Arama-Üretim Sektörünün Genel Görünümü" başlıklı sunumunu, Türkiye arama-üretim sektörüne ilişkin genel bir değerlendirme yaptı. Türkiye'de tüketilen enerjinin yüzde 37'sinin kömür, hidro enerji ve diğer yenilenebilir enerji kaynaklarından, geriye kalan yüzde 63'ünün de petrol ve doğal gazdan karşılandığını belirten Erdal Gülderen, "Ham petrolün yüzde 92'sinin doğal gazın ise yüzde 98'inin ithalat yoluyla temin edildiği dikkate alındığında, dış alımlarla sağlanan petrol ve doğal gaz giderlerinin çok büyük külfet getirdiği bilinen bir gerçektir" dedi. Bu nedenle var olan ham petrol ve doğal gaz kaynaklarının mümkün olduğu kadar en kısa zamanda ve ciddi miktarda ülke ekonomisine kazandırılmasının önemli olduğuna dikkat çeken PİGM Genel Müdürü Gülderen, şunları söyledi: "Petrolün

üretiminden tüketiciyle ulaşmaya kadar geçen süreçte arama, üretim, iletim, rafinaj, depolama, dağıtım, pazarlama olmak üzere her biri ayrı önem taşıyan yedi faaliyete ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer bir ifadeyle petrol sektörü, birbirine entegre olan geniş bir faaliyetler zincirinden oluşmaktadır. Bu sektörlerin bir bütün olarak, 2009 yılı değerleriyle piyasa büyüklüğü, doğal gaz hariç olmak üzere, 80 milyar TL, hazineye getirişi 43 milyar TL, direkt veya dolaylı yoldan 500 bin kişi olduğu dikkate alındığında petrol sektörünün ülkemiz ekonomisi için de ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Ülkemizdeki ham petrol ve doğal gaz arama üretim faaliyetlerine katılan şirketlere sayısal olarak göz atığımızda, son 8 yıl içerisinde şirket sayısında memnuniyet verici bir artış olduğunu görmekteyiz."

'PİGM reorganize edilmeli'

Önümüzdeki günlerde TUPRAŞ Aliğa Rafinerisi'ne ilk teslimatın yapılacağı Manisa-Sarıcaz, Adıyaman-Şambayat ve Diyarbakır-Güneykırtepe gibi sahaların üretime alınmasıyla birlikte, petrol üretiminin 2010 yılında daha da artacağını vurgulayan Gülderen, petrol sektöründeki yeniden yapılanmanın, Türk Petrol Kanunu'nun yasalmasıyla birlikte tamamlanacağını ifade etti. Öncelikle çözülmesi gereken sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini de anlatan PİGM Genel Müdürü Erdal Gülderen, şunları söyledi:

"5574 sayılı Türk Petrol Kanunu'nun yürürlüğe konulması ve PİGM'in 1954 yılında çıkarılan Petrol Kanunu'na dayanan teşkilat yapısının,

günümüz koşulları ve emsal kamu kurumlarının yapıları dikkate alınarak suretiyle köklü bir reorganizasyona tabi tutulması, milli menfaatler ve sektör yönünden uygun mütalaa edilmektedir."

PETFORM Yönetim Kurulu Başkanı Nusret Cömert

'Arama sektörünün en önemli sorunu önyargılar'

gerçekleşirmenin ön koşulu da, hayatın diğer tüm alanlarında olduğu gibi sağlıklı iletişim" dedi.

PETFORM olarak enerji sektörünün potansiyel gücünü harekete geçirmenin anahtarının, sektördeki tüm paydaşların birbirleriyle iletişim kanallarını her zaman açık tutmasında ve birbirlerinin görüş ve önerilerine açık olmasında yatmakta inandıklarını ifade eden Nusret Cömert, şöyle konuştu: "PETFORM olarak iletişime açık bu tarzımız sayesinde ki, Türk Petrol Kanunu'ndan Doğalgaz Piyasası Kanunu'na, Petrol Piyasası Kanunu'ndan ikinci mevzuat çalışmalarına kadar tüm yasal düzenlemelerde özel sektörün fikirlerinin kamu otoritelerine aktarılmasında ciddi roller üstlendik. PETFORM olarak, hiçbir zaman sadece karşılaştığımız sorunları ortaya koymuş, devletimizden bizim adımıza çözüm getirmesini beklemedik. Her bir soruna dair çözüm önerilerimizi de masaya getirmeyi öncelikli görevimiz bildik. Enerji sektörüne yapılan yatırımlar, ülkemiz açısından stratejik önemdedir. Bu topraklarda açacağımız her yeni petrol kuyusu, yeni istihdam ve ilave vergi gelirinin ötesinde, dışa bağımlılığımızı azaltacak, ekonomimizin, sanayimizin temel gider

kalemlerinden enerjinin maliyetini düşürecek, en büyük sorunlarımızdan biri olan cari açığı doğrudan etkileyecektir.

"Arama-üretim sektörü olarak en önemli sorunuz nedir?", diye sorsalar, sanırım cevabım 'önyargılar' olurdu. Yıllardır hepimizin bir şekilde kulağına gelen 'Türkiye'de aslında petrol var ama çıkartmıyorlar' dan tutun, 'Türkiye'de petrol yok' a kadar çeşitli önyargılar.

Bizim PETFORM olarak hep arkasında durduğumuz bir fikir vardır: Temel sorun, ülkemizde petrolün çıkartılıp çıkartılmaması değildir. Temel sorun, arama-üretim sektörü yatırımlarını ne kadar teşvik edip etmediğimizdir. Ülkemizde 1954 yılından bu yana Petrol Kanunu'nda ne zaman daha muhafazakar, daha devletçi bir zihniyetle değişiklik yapılmışsa, müteakip on yıllar boyunca petrol üretimimiz hep düşmüş; ne zaman daha liberal bir zihniyetle değişiklik yapılmışsa, müteakip on yıllar boyunca yeni yatırımlar gelmiş, yeni kuyular açılmış, petrol üretimimiz büyük bir artış göstermiştir. Bu, artık başka bir yorumu mahall vermeyen çok açık ve net bir veridir.

Yeni Petrol Kanunu'nun Meclis'imizin

gündemine geldiği ancak bir türlü yürürlüğe giremediği Ocak 2007'den bu yana, yani 3 yıldır sektörün yasal çerçevesi tam bir belirsizlik içerisinde. Bu belirsizlik ortamı, bazı yeni yatırımlarda ertelemeye yol açmaktadır. Bu belirsizliği aşmak ve yerli / yabancı yatırımcılara net bir mesaj vermek için 5574 sayılı Türk Petrol Kanunu üzerinde yeniden bir çalışma başlatılması gerektiğine inanıyoruz. Kanun üzerinde küçük veya büyük çaplı revizyonlar olabilir, öncelliği yakalanması için bu revizyonlar doğaldır da. Ancak nihayetinde önemli olan, siyasi otoritenin "Biz ülkemizin petrol ve doğalgaz potansiyelini ortaya çıkarmak üzere elini taşın altına koymaya hazır olan tüm yatırımcılara destek vereceğiz" mesajının, iradesinin net olarak gösterilmesidir.

Bu noktada en büyük talihimiz, Sayın Bakanımızın arama-üretim sektörüne hiç yabancı olmaması. Bizim gerekliliğine inandığımız yeni Petrol Kanunu, kendilerinin üyesi olduğu TBMM Enerji Komisyonu'nda uzun süren müzakereler neticesinde oluşmuş ve Genel Kurul'a gönderilmişti. Dolayısıyla kendisinin sektörümüzün sorunlarına aşina olduğunu ve çözüm önerilerimize her zaman açık bir tavır sergilediğini büyük bir memnuniyetle gözlemledik."

PETFORM Yönetim Kurulu Başkanı Nusret Cömert, "Derneğimizin 10. kuruluş yıldönümünü kutlayacağımız 2010 yılına ülkemizin dört bir yanında yeni enerji yatırımlarıyla adım atıyoruz" dedi. Bu yatırımlarda özel sektörün üstlendiği öncü rolün, sadece enerji sektörü değil, Türkiye ekonomisi açısından sahip olduğu kilit önemin farkında olduklarını belirten Cömert, "Tüm yatırımlarımızda bu topraklara olan sorumluluk bilinciyle hareket ediyoruz. Temennimiz, sadece 2010 yılında değil, önümüzdeki 10 yıl boyunca ülkemizin kalkınma hamlesinde enerji sektörünün lokomotif güç olması. Bu büyük hedefi

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, AK Parti'nin, serbestleşme yolunda karar vermiş, Türkiye'nin büyüme hızını karşılayabilecek enerji ihtiyacını özellikle yerli kaynaklardan sağlamaya çalışan, bunun yanı sıra arz güvenliğiyle ilgili problemlerin çözümü için de ithal kaynaklara yönelik kontratları yapan bir yapı içerisinde olduğunu kaydetti. Hükümet olarak, serbestleşmeyi daima ön planda tuttuklarını altını çizen Yıldız, "Kamu olarak, özel sektörün önünü açmaya dönük niyet ve gayretlerimizden hiçbir zaman şüphe edilmemesi gerekir" dedi.

"TPAO'nun büyüklüğü özel sektörün cesaretini kırmamalı"

Zaman zaman serbestleşme hızıyla alakalı eleştirilerin yapıldığını anımsatan Bakan Yıldız, bu eleştirileri olumlu karşıladıklarını söyledi. Şu anda, Türkiye'nin gerek doğal gaz gerekse de petrol piyasasında 7-8 yıl öncesine mukayese edilemeyecek kadar dinamik bir yapının içerisinde olduğunu vurgulayan Yıldız, şöyle konuştu: "Tabii ki ülkemizi, dünyadaki örneklerle karşılaştırdığımızda ders almamız gereken hususlar olduğunu görüyoruz. Özellikle doğal gaz arz güvenliğiyle alakalı daha uygun bir modelin gerçekleştirilmesini teminen çalışmalarımızın devam ettiğini söyleyebiliriz. Ayrıca Petrol Kanunu ile ilgili sivil toplum örgütlerinden ve özel sektörden ayrı iş yapmadığımızı, bütün bu bilgileri paylaştığımızı, iktidarı ve muhalefetiyle beraber bu milli konunun siyasetten arındırılması haliyle gündeme getirilmesi gerektiğine inandığımızı bir kez daha vurgulamak istiyorum. Çünkü bu bizim öz kaynağımız. Öz kaynağımızın, kamu ve özel sektör işbirliğiyle doğru bir şekilde hareketi geçirilmesi gerektiğinin bir kez daha altını çizmek istiyorum. Meseleye TPAO'nun ille de bölünmesi, özelleştirilmesi diye bakmamalıyız. Uluslararası arenada ve yurtdışı operasyonlarında TPAO'yu daha da büyütmemiz, önemli bir aktör olmasını sağlamamız lazım. Bu, yurtdışında özel sektörün yeterince yer almayacağı anlamına mı geliyor? Kesinlikle hayır. 24 tane olan özel şirket

'Özel sektörün önünü açmaya dönük niyetimizden hiçbir zaman şüphe edilmemesin'

son 7 yılda 48 adete çıkmış. Yani TPAO'nun büyüklüğü Türkiye'deki özel sektörün cesaretini kırmamalı. Tabii ki bu bir değişim süreci. Değişimle alakalı bir takım sıkıntıları görmüş olmamız normaldir. Bunu çok fazla yadırgamıyorum. TÜPRAŞ ve Petrol Ofisi'nin özelleşmesiyle beraber sektörün market kısmında şu anda irili ufaklı 54 tane dağıtım şirketi olduğunu görüyoruz. Bu, değişimin devam ettiğini gösteriyor. Bu değişim daha da devam edecek. Ama değişim, piyasanın serbestleşmesi, rekabetçi piyasanın oluşması yönünde devam edecek. Bizim güzerghamız bu yönde.

"Payının azalması, BOTAS'ın tükeneceği anlamına gelmez"

Kısa vadede doğal gaz piyasalarının serbestleşmesiyle, doğal gaz fiyatlarının ucuza düşmesi arasında her zaman aynı oranda bir ilişki bulunamayabileceğine dikkat çeken Bakan Yıldız, "Orta ve uzun vadede özellikle yerli kaynaklarımızın ithal ettiğimiz enerjinin yerine geçmesiyle birlikte bu etkileri daha çok hissedeceğiz. Tabii ki BOTAS için de aynı şeyleri söyleyebiliriz. BOTAS'ın da uluslararası arenada yapabileceği çok şey var. Hele de Türkiye'nin coğrafyasından kaynaklanan avantajları kullanması sonucunda, Doğu-Batı, Kuzey-Güney yönünde petrol ve doğal gaz boru hatlarının artmasıyla beraber inşallah bu tür milli şirketlerimiz daha fazla ihtiyaç hissedilecek. O yüzden ben BOTAS'ın düzenleyeceğimiz kanunla beraber Türkiye içerisindeki payının azalmasını aslında BOTAS'ın tükeneceği anlamına gelmediğini belirtmek istiyorum. Bunlar birbirini kesen, engelleyen işlemler değil. Çünkü hem BOTAS hem de TPAO'ya uluslararası arenada daha fazla iş düşeceğini rahatlıkla söyleyebiliriz."

"Tedarikçi sayısının artması temel hedeflerimizden bir tanesi"

Önümüzdeki süreçte petrol fiyatlarıyla doğal gaz fiyatlarının iniş ve çıkışlarının aynı paralellikte olmayabileceğini savunan Bakan Yıldız, "Hem özel sektörün sıhhatini korumak açısından hem de kamunun kaynaklarını karlı kullanması açısından uluslararası platformu daha iyi gözlemlemesi gerektiğini düşünüyorum" dedi. Yıldız, şöyle devam etti: "Tedarikçi sayısının artması ve tam rekabete dayalı bir doğal gaz sektörünün oluşması temel hedeflerimizden bir tanesi. Özellikle doğal gaz piyasasındaki fiyatlar tabii ki serbest piyasa ekonomisi kurallarına göre belirlenecektir. Dağıtmak için büyük miktarda doğal gaz alımı yapan şirketlerimiz müşteri bulmak için daha kuvvetli bir fiyat rekabeti yapmak zorunda kalacaklardır. Bu konuda ben BOTAS'ın, piyasadaki özel sektörden farklı bir mantıkla çalışmayacağını rahatlıkla söyleyebiliriz. Ancak BOTAS'ın 'al ya da öde' ile ilgili yükümlülüklerinin piyasada hiç yokmuşçasına algılanmasını doğru bulmuyorum. Yine bunu özel sektörün önümüzdeki süreçte yapacağımız toplantılarda belirteceğiz."

"BOTAS'ın pazar payının düşürülmesi için bir ara kademe oluşturmamız gerek"

Doğal gazın, özellikle konutlarda olabildiğince kullanılması, elektrik üretimindeki payının ise hedeflenen rakamlara doğru azalmasını temel hedef olduğunu altını çizen Enerji Bakanı Taner Yıldız, "Aynı zamanda BOTAS'ın pazar payının daha da düşürmesi gerektiğini söylüyoruz. Kanunda şu anda yüzde 20'lere gelmesi gereken orana adım adım, bir kısım süreçten geçtikten

sonra ulaşılabilir. Bunun için de bir ara kademe oluşturmamız gerekiyor. İnşallah içinde bulunduğumuz yılda bu hususları kanuna yansıtış olacağız" dedi.

"Yeni Petrol Kanunu ile ilgili siyasi spekülasyonlar yapıldı"

Yeni Petrol Kanunu ile ilgili bazı siyasi spekülasyonlar yapıldığını anımsatan Bakan Yıldız, "Bunlara gerek yok değerli arkadaşlar. Biz, iktidarıyla muhalefetiyle son derece milli olan bu konumuzun yine beraberce yapılırdıracağına inanıyoruz" dedi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Yıldız, şöyle devam etti:

"Aslında kanun görüşüldüğü zaman Enerji Komisyonu'nda bir mutabakat sağlanmıştı. Ama daha sonra kamuoyunda bir takım yanlış algılamalar oldu. Aslında petrol ve doğal gaz piyasasıyla alakalı yapılan diğer kanuni değişikliklerin bu kanundan çok daha fazla piyasaların yapısını değiştirdiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Onlarda bu kadar büyük ses çıkmamıştı. O halde bunu yeterince anlatamadığımızı kabul etmemiz lazım. Bu kanunu tüm yönleriyle tekrar ele alıp, gündeme getireceğimizi ve bu yıl içerisinde inşallah bunun kanunlaşacağını ve bunun da Türkiye'nin yerli kaynaklarına doğru gimesi yönünde kullanacağını rahatlıkla söyleyebiliriz."

Zorlu Holding Enerji Grubu Başkanı Murat Sungur Bursa

"Arama-üretim faaliyetleri teşvik edilmeli"

bakacak olursak; rezervardaki gaz 23 milyar 124 milyon 290 bin 189 metreküp, üretilen gaz 17 milyar 508 milyon 596 bin 091 metreküp, kümülatif üretim 10 milyar 573 milyon 876 bin 796 metreküp ve kalan üretilen gaz ise 6 milyar 934 milyon 719 bin 297 metreküptür" şeklinde konuştu.

Zorlu Enerji Grubu'nun doğal gaz arama ve üretim faaliyetlerine de değinen Murat Sungur Bursa, Zorlu Enerji Grubu'nun arama ve üretim faaliyetlerinin Amity Oil ve Zorlu Petrogas şirketleri tarafından ağırlıklı olarak Trakya Baseni'nde sürdürüldüğünü kaydetti. Türkiye genelinde arama ve sondaj faaliyetlerinin yetersiz olduğunu belirten Zorlu Holding Enerji Grubu Başkanı Murat Sungur Bursa, şöyle devam etti: "Ülkemiz koşullarında yoğun arama yapıldığı kabul edilebilecek, 30 bin kilometrekare yüz

ölçüme sahip Trakya Baseni'nde bile, 2009 yılı sonu itibarıyla, yaklaşık 15.050 kilometrekarelik 2D, 4.369 kilometrekarelik 3D sismik yapılmıştır. Toplam sondaj sayısı ise, sig kıyular dahil 737'dir. Amerika'da ise aynı büyüklükte bir arama alanında 10 binden fazla kuyu kazılmaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki sondajlar şimdiye kadar petrol hedefli yapılmış. Sig ve derin oluşumlarda doğal gaz hedeflenebilir. Kara alanlarında, Trakya ve Güneydoğu Anadolu dışında kalan, iç ve kıyı basenlerde, jeolojik ve jeofizik veriler çok yetersiz olup, arama çalışmaları yoğunlaştırılmalıdır. Denizlerde yüksek teknoloji gerektirmesi ve maliyetlerin yüksek olması sebebi ile arama ve sondaj faaliyetleri kısıtlı kalmıştır. Üç tarafımız denizlerle çevrili ve 8.300 kilometre kıyı şeridimizin olmasına rağmen 40 yılı aşkın süre içerisinde yaklaşık 50 adet arama ve üretim kuyusu

açılmıştır. Yeterli arama faaliyetleri için, teknik ve mali konular dışında, kıta sahanlığı anlaşmazlıklarını giderecek diplomatik çözümlerin de ortaya konması gerekmektedir.

"Olumsuz imaj giderilmeli"

Arama ve çıkarma faaliyetlerinin teşvik edilip, özendirilmesi gerektiğinin altını çizen Zorlu Holding Enerji Grubu Başkanı Murat Sungur Bursa, "Cazip ve istikrarlı yatırım ortamı oluşturulduğunda yatırımcı sayısı da artar. Hızlı ve etkin bürokrasi ile şeffaf kural ve uygulamalar sektörü ivme kazandırır. Üretimden pazara ulaştırılması aşamasında kamu etkin destek olmalıdır. Arama ve üretime öncelikle 'Ulusal Şampiyon' ile beraber güçlü yerli firmaların oluşması gerekmektedir. Sonrasında devlet ve özel sektör yurtdışı projeleri beraberce değerlendirebilir. PR yoluyla kamuoyunun petrol aramalarına ilişkin olumsuz kanaati ve sektörün yetersiz olarak algılanan imajı giderilmelidir" dedi.

Zorlu Holding Enerji Grubu Başkanı Murat Sungur Bursa, Türkiye'nin 1976-2008 yılları arası kümülatif doğal gaz üretiminin 10,6 milyar metreküp olduğunu söyledi. Bursa, Türkiye'nin bilinen doğal gaz potansiyeline ilişkin; "2009 yılı başı itibarıyla Türkiye doğal gaz rezervlerine

PETFORM Yönetim Kurulu Danışmanı Murat Yazıcı

"Kanunla ilgili şoven yaygaralar kopartılıyor"

kanunun başarısının yorumudur" dedi. Türkiye'nin tüketimi her geçen gün artarken, üretiminin azaldığına dikkat çeken Murat Yazıcı, şöyle devam etti:

"56 yılda toplam 3 bin civarında kuyu açılmıştır; üretim 40 bin varil civarındadır. Bunu başını diye yorumlamak, 'Aman her şeyi eskisi gibi koruyalım' demek, sadece 'Hiçbir şey

yapmadan oturalım' demektir. Dar görüşlü yaklaşımlar, eskiyi sorgusuz saklama obsesyonunun sonucu sadece ve ancak ve en fazla eskiden alındığı kadar meyvenin toplanması sonucunu doğurur. Son yirmi yıldaki gelişmeler, yeni paylaşım modelleri yaratamadı. Dünyada hala Tax & Royalty, PSA, Buyback, Servis Sözleşmesi sistemleri uygulanmaktadır. Bunların hepsi bir metodolojidir. Asıl olan, devletlerin sahip

oldukları petrol kaynaklarını yönetmeleri için elindeki araçtır. Onun için hem hükümetlerin hem de sanayinin finansal düzenlemeleri çok iyi anlaması lazımdır."

Devletin petrol kaynaklarını yönetmesinin tek amacı olduğunun altını çizen PETFORM Yönetim Kurulu Danışmanı Murat Yazıcı, "Bu da, petrol kaynaklarından doğacak değeri maksimize etmek. Şirketlerin amacı ise, petrol kaynaklarından maksimum net bugünkü değeri (net present value) elde etmektir" dedi.

Yerli şirketler arama ve üretimde destek bekliyor

Baş tarafı sayfa 21'de...

TBMM Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Hasan Ali Çelik

'Herşeyden önce kamuoyundaki yanlış algıyı kırmamız gerekiyor'

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Hasan Ali Çelik, arama-üretim sektörüne ilişkin genel bir değerlendirme yaparak, Petrol Kanunu'na ilişkin yaşanan süreci anlattı. Petrol Kanunu'nun hazırlık ve çıkarılış aşamalarında bizzat yer aldığını hatırlatan Çelik, şunları söyledi:

"Ülkemizin ihtiyacı neyse onları parlamentoda yapalım. Bizler bu konuda üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeye hazırız. Ancak her

şeyden önce kamuoyunun bilgilendirilmesi için bir bilgilendirme platformu oluşturun. Belki, 'Bu kanun çok petrol bulana çok devlet hissesi, az petrol bulana az devlet hissesi öngörüyor' şeklinde bir slogan da bulunabilir. Türkiye ve dünyanın değişen şartları neyi gerektiriyorsa ona dair düzenlemeler yapılmalı, yapılacaktır da. Ancak bunları kamuoyuyla paylaşıp, doğru bilgiler vermek zorundayız. Toplumun, sektörün bütün kesimlerinin bu konuyu çok geniş bir platformda

konusup, tartışması gerekir. 1954 yılından bu yana denizlerimizin yüzde 1'i aranmış. "Teknolojik imkanımız yoktu" gibi birçok bahane ileri sürülebilir ama dünya yapıyorsa biz de yapacağız. Ben yerli şirketlerimizin iyi şeyler yaptıklarını duyuyorum. İlla her şeyin dışardaki teknolojilerle yapılabileceğini söylememiz doğru değil. Yerli imkanları da arttırmamız lazım. Ancak teknolojinin dışarıdan getirilmesi gerekiyorsa da dışarıdan getirilip bunların hayata geçirilmesi için ne gerekiyorsa yapacağımızı söylüyorum. TBMM Enerji Komisyonu Başkanı olarak, burada dinlediğim taleplerin birçoğunun sistem içerisinde ilave edilebileceğini düşünüyorum."

Güney Yıldızı Yönetim Kurulu Başkanı Ecvet Sayer:

'Yerli şirketler daha fazla desteklenmeli'

doğru sondaj operasyonları için eğitimler düzenleyerek, bu eksikliği kapatmayı hedefliyoruz. Bununla ilgili girişimlere de önümüzdeki günlerde başlayacağız.

Yine Cizre-İdil'de bir sondaj yaptık. Enteresan bir rezerv tespit ettik fakat düşük graviteli. Yıl sonuna doğru DNO'nun Irak'ın kuzeyinde bulunan bir sahasının yapısının ülkemize girdiğini fark ettik. Deleceğimiz yer Genelkurmay Başkanlığı iznine bağlıydı ve bu izni de yeni aldık. 2010 yılının Eylül-Ekim ayı içerisinde orayı da deleceğiz. Bu da ülkemiz için önemli bir kazanç olacak diye düşünüyoruz.

Kanunun gündeme gelmesinden ziyade kanunun içeriği çok önemli. Aslında kanunun

daha kapsamlı bir biçimde ele alınması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü gerçekten bu sektörde verilen teşvikler az ve her ne kadar yerli-yabancı ayrımı yapılmasa da, yerli şirketleri biraz daha fazla desteklemek lazım. Çünkü sonuçta buraya gelen yabancı şirketler büyük sermaye şirketleri. Türkiye'deki Türk şirketleri, ki zaten birkaç tane, bunların parasal olması bile siyaseten desteklenmesi ve büyütülmesi lazım. Şimdi biz zaten bir oyuncuuz ve Türkiye ölçeklerine göre büyüdük, ama yabancılara göre küçüktük. Biz ve bizim gibi birkaç şirketin de arkasında durulursa Türkiye'nin kamuda nasıl TPAO'su varsa, özel sektörde de bir Güney Yıldızı neden olmasın? Gönlümüz ister ki, Irak'da da Türk yatırımcısı

olarak girelim. Bunun için biz de açığımız Hükümetten ve Sayın Bakanımızdan destek istiyoruz."

Zorlu Petrogas Genel Müdür Yardımcısı Mete Baysal:

'Liberal piyasaya ve MBF'ye inanıyoruz'

Kanunun çıkması ile beraber uygulamaya konulacağını ümit ediyoruz. Kendi ruhsatlı bölgelerimizde daha fazla jeofizik ve sondaj çalışmaları yapmak istiyoruz. Bu konuyla ilgili bir bütçemiz var ve belirlediğimiz program dahilinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Fakat somut teşvik mekanizmaları hareket ettiği zaman bütçemizi daha da artırma imkanımız olacak. 2010 yılı için bütçemizi yaptık; ancak Kanunun yasalaşması ve teşviklerin belli olmasının ardından gelecek senelerden itibaren daha fazla arama yapmak, daha fazla rezerv bulmak ve bunu üretmek ülke ekonomisine yerli kaynakları daha yüksek oranlarda kazandırmak arzusundayız.

Biz liberal piyasaya inanıyoruz. Bu nedenle; her şeyin şeffaf bir ortamda ve adilane şekilde yapıldığı, piyasa tarafları arasında eşitliğin var olduğu bir pazar yapısı içerisinde, son kullanıcı dediğimiz abonelere gazı en ekonomik şartlarda ve en esnek sözleşme koşullarıyla götürmeyi hedefliyoruz. Maliyet bazlı fiyatlandırmaya

inanıyoruz. Kamu kuruluşu olan BOTAS'ın bunu uygulamasının yanı sıra, biz özel sektör kuruluşlarımızın yanı sıra, bir maliyet bazı çerçevesinde hareket etmesi gerektiği fikrindeyiz. Nasıl ki özel sektörde hiçbir firma zararına satış yapmayı uzun vadede göze alamazsa, aynı şey gaz piyasası için de geçerli olmalıdır. Ama koşullarını iyi ayarlayamayan, uygun tedarik ya da gerektiğinde tedarik çeşitlendirmesi yapamayan, bu nedenle hep pahalı durumda kalan şirketler zaten faaliyetlerini sürdüremeyecek, doğal seleksiyonla piyasadan elimine olacaktır. Avrupa ve Amerika gaz pazarlarında olduğu üzere, liberal piyasaların belli bir başlangıç döneminin ardından istikrara kavuşması ile beraber nitecede orta ve uzun dönemde son kullanıcıya çok ciddi avantajlar getireceği kanaatindeyiz. Belki bu avantajlar başlangıçta hızlı bir biçimde ortaya çıkmayabilir veya biraz farklar getirmeyebilir. Ama süreç içerisinde, piyasa oturduğu ve özellikle BOTAS'ın piyasadaki hakim konumu makul seviyelere

indiginde ve ithalatla arz fazlası da yaratıldığında, rekabete dayalı serbest piyasanın en etkin bir biçimde tüketicinin lehine işleyeceğini biliyoruz. Bu düşünce içerisinde, Zorlu Enerji Grubu olarak öncelikle kendi tüketicilerimize gaz vermek ve kendi dağıtım bölgelerimizin ihtiyacı olan gazı karşılamak üzere etkin faaliyet göstermeye kararlıyız. Bir sonraki hedefimiz ise; Türkiye genelinde ticaret yapmaktır."

"Zorlu Petrogas olarak arama-üretim ile gaz ticareti alanlarında faaliyet gösteriyoruz. Trakya'da kendi sahalarımız var; ve bu sahalarda gaz üretimi gerçekleştiriyoruz. Öncelikle Trakya dağıtım şirketine gaz tedarığı yaparak dağıtım bölgesi bünyesindeki serbest tüketici ve abonelerin gaz taleplerini karşılıyoruz. Ayrıca bölgede bulunan doğal gaz çevrimli elektrik santralimizin talebinin bir kısmını karşılamak üzere TPAO ile ortak üretim yaptığımız sahalardan gaz veriyoruz. Bunun dışında üretim lokasyonlarımızın yakın bazı sanayi tesisleri ile OSB'lere direkt satış yapıyoruz. 2010 yılında gaz üretimimizi arttırmayı hedefliyoruz. Planlama ve bütçemizi bu yönde yaptık. 2010 yılı, öte yandan, toptan satış şirketimizin BOTAS iletim hattı üzerinden ticarete başladığı bir yıl oldu. Bu konuyla ilgili hedefimiz de, öncelikle Türkiye geneline dağıtılmış olan kendi elektrik santrallerimize ve kendi dağıtım şirketlerimize bünyesindeki konut ve sanayiler ile gene dağıtım bölgelerimiz içerisindeki serbest tüketicilere hem en ekonomik hem de esnek koşullarda gazı kesintisiz temin etmektir.

2010 yılında gaz sektöründe arama-üretim faaliyetlerini teşvik edecek değişikliklerin yeni

Genel Enerji Genel Müdürü Orhan Duran:

'Ruhsatlar bazında Kuzey Irak'taki birinci şirketiz'

bugün Kuzey Irak'ta 35 civarında olan uluslararası şirketler arasında sahip olduğu ruhsatlar bazında birinci sırada yer almaktadır. Sahip olduğu rezervler ve ortaklarıyla beraber yapmış olduğu yatırımlarla birlikte şirketimizin yine birinci sırada yer almasından dolayı da bir Türk özel şirketi olarak büyük bir mutluluk duyuyoruz" dedi.

Genel Enerji'nin yurtdışı faaliyetlerinden bir diğerinin de; TPAO'nun iştiraki olan TPIC'in operatör olduğu Kolombiya'daki Maria Conchita bloğunda olduğunu dikkat çeken Orhan Duran, "Bu sahada da Genel Enerji, yüzde 40 hisseyle yatırım yapmaktadır" dedi. Taq Taq sahasında bugüne kadar 8 tane kuyu kazıldığını, bunların 7'sinin üretim kuyusu olduğu bilgisini veren Genel Enerji Genel Müdürü Duran, şöyle devam etti:

"Taq Taq sahasındaki üretim kapasitemizi 60 bin varil/güne çıkaracağız. Bilindiği gibi 1 Haziran 2009 tarihinde Taq Taq petrolünün Kerkük-Yumurtalık Boru Hattına verilmesi konusunda Bağdat ile Kuzeydeki yönetimimiz uzlaşması ile ihracat olayı başlatıldı. Biz sadece Taq Taq sahasını geliştirdiğimiz zaman, plato

seviyesinde 180 bin varil/günlük bir üretim seviyesine ulaşacağımızı öngörüyoruz. Sadece bu sahadan üretebileceğimiz petrolün de 850-900 milyon varil civarında olduğunu tahmin ediyoruz. Geçtiğimiz günlerde tanker yükleme istasyonumuzu da devreye soktuk. Genel Enerji olarak, dünyada belli başlı başarıları yakalamış ve iyi bilenen bir petrol arama-üretim şirketi olmak istiyoruz. Geldiğimiz başarılı nokta itibarıyla da bu hedeflerimizi gerçekleştireceğimize eminiz. Değişik coğrafyalarda portföyümüze değişik projeleri katmak için de çalışmalarımız devam etmekte. TPAO'nun ve diğer yerli özel şirketlerimizin Irak'taki çok daha iyi, rezervi yüksek projelerde daha yüksek hisseler alarak yer alması ülke çıkarları bakımından büyük önem arz ediyor."

Gerekli altyapımız var

Konuşmasının ardından GAS & POWER'ın sorularını da yanıtlayan Orhan Duran şunları söyledi:

"Genel Enerji olarak şu anda Türkiye'de bir

tane ruhsatımız var. Esas yatırım yaptığımız yer Kuzey Irak Bölgesi. Genel Enerji olarak bizim portföyümüze yeni ilave ettiğimiz 5 ayrı proje daha var. Burada ortaklarımız var. Genç bir arama üretim şirketi olarak, Kuzey Irak'taki Barbarah ruhsatında operatörlük durumumuz var. Anlaşmaya göre operatör Genel Enerji olacak. Bu da bizim için önemli bir adım. Özellikle portföyümüze ilave ettiğimiz son bloklardan son derece ümitliyiz. Zaten Dohuk civarındaki iki bloğumuzun hemen doğusunda bir İngiliz şirketinin çok ciddi bir keşfi oldu. Aşağı yukarı 1000 metre civarında petrolü zane geçildi ve buradan ciddi bir petrol üretimi potansiyeli ortaya çıkacak. Bu da bizim ruhsatlarımızın potansiyelini ve cazibesini gerçekten arttıracaktır.

Genel Enerji olarak, dünyada gerçekten adı bilinen ama bunu sahip olduğu rezerv ve projelerle kanıtlayan bir şirket olma vizyonumuz var. Mevcut proje ve rezervlerimize bakıldığında bu alt yapımızın olduğu rahatlıkla anlaşılabilecektir. Ancak bunun yanı sıra bir portföyümüzü zenginleştirme adına diğer coğrafik bölgelerde de arayışlarımız devam ediyoruz. Batı Afrika, Kuzey Afrika, Orta Doğu ve Asya'da bazı proje değerlendirmelerimiz devam ediyor."

“Serbest piyasanın sağlıklı işlemlerini arzu ediyoruz”

Doğal gaz piyasasında bugün geline nokta ile daha önceki yapıyı karşılaştırdığımızda, tam olarak serbestleşmiş bir piyasa için mevcut durumu yeterli bulmamakla birlikte, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten

bu yana serbest bir piyasa yapısı oluşturulması yönündeki gayretli çalışmaları sonucunda, 2009 yılı itibarıyla yeni tedarikçilerin piyasaya girmiş olmasını memnuniyetle karşılıyoruz. “PETFORM”un düzenlediği bu panelde ise, 2009 yılının özeti yapılırken, sayın konuşmacıların

2010 yılı ve ötesine dair beklentileri ve neler olabileceğine ilişkin mesajları verildi. Bu olumlu mesajlar paralelinde 2010 yılı ve ötesinde serbest piyasanın daha sağlıklı bir şekilde işlemesi yönünde ümitlerimiz arttı.”

Doğal Gaz piyasasında yapılacak yeni

düzenlemelerle serbest bir piyasa için daha ille adamların atılacağına inanıyoruz.

TransAtlantic Petroleum'un Başkanı Malone Noah Mitchell

“Petrol aramacılığında yanlış yöntem izlenmiş”

Malone Noah Mitchell ise, “Yeterli Düzeyde Aranmamış Türkiye’de Yatırım Ortamı” başlıklı bir sunum yaptı. Türkiye’de petrolün daha derinde aranması gerektiğini ifade eden Mitchell, “Türkiye’de petrol olduğuna inanmasam, 200 milyon dolarımı harcar mıyım?” dedi. Türkiye’de yüksek petrol rezervinin varlığına inandığını belirten Mitchell, “Türkiye’nin yapısına, komşularına baktığımda yüksek petrol rezervi görüyorum. Sadece şunu söyleyebilirim ki, şu ana kadar yanlış metod izlenmiş. Türkiye, Orta Doğu gibi değerlendirilmiş. Orta Doğu petrol arama

modeliyle, Türkiye’deki petrol potansiyeline bardağın boş tarafından bakılıyor. Ben Türkiye’deki bardağın dolu tarafını görüyorum” dedi.

“Türkiye’de daha da çok yatırım yapacağız”

Türkiye’de şu ana kadar petrol arama faaliyetlerine 200 milyon dolar harcadığını anlatan TransAtlantic Petroleum’un Başkanı Malone Noah Mitchell Mitchell, “Türkiye’de daha da çok yatırım yapacağım. 2011, 2012, 2013 planlarım hazır. İnandığım şeye niye

paramı harcaayım” dedi. Türkiye’de önem bir enerji piyasası olduğunu anlatan Mitchell “Bu beni daha da heyecanlandırıyor” diyor.

Mitchell, şunları söyledi: “Orta Doğu’da petrol geniş havzadı. Örneğin Suudi Arabistan’da 2 kilometrekareli alanda bir petrol kuyusu açarsınız 3 bin var petrol üretirsiniz. Çünkü Suudi Arabistan’da petrol geniş havzada ve akışkandır. Anca bizim Kuzey Amerika petrolümüz akışka değil, dar alanlı. Çok kuyudan az üretir yaparsınız. Yani 2 kilometrekarelik alana 1 kuyu açarak toplamda yine 3 bin var üretirsiniz. Bu yönüyle Türkiye yapısı Kuze Amerika’ya çok benziyor. Bugüne kadar d Türkiye’de bu yanlış yapıldı.”

TransAtlantic Petroleum’un Başkanı

Güney Yıldızı Petrol Arama Müdürü Aytaç Eren:

“Türkiye’nin rezervlerini iki katına çıkarsak bile büyük başarı olur”

Güney Yıldızı Petrol Arama Müdürü Aytaç Eren de, “Güneydoğu Anadolu’nun Alt Paleozoik Petrol Potansiyeli” başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Türkiye’nin petrol rezervi açısından çok zengin bir ülke olmadığını belirten Eren, “Ancak Türkiye, etrafı zengin rezerve sahip ülkelere çevrili bir ülke” dedi.

İspatlanmış kalan rezervlere bakıldığında; Irak’ta 115 milyar varil, İran’da 125 milyar varil, Rusya’da 60 milyar varil, Kazakistan’da 17 milyar varil, Azerbaycan’da 13 milyar varil, Suudi Arabistan’da da 262 milyar varillik rezervlerden bahsedildiğine değinen Aytaç Eren, “Türkiye’ye gelince maalesef yaklaşık

280 milyon varillik bir rezerv kaldığını görüyoruz. Komşu ülkelere göre bu çok az bir rezerv. Çok fazla artıramayız belki ama en azından bu rezervi ikiye katlasak bizim açımızdan çok büyük bir başarı olur” diye konuştu.

PETFORM’dan panelistlere teşekkür plaketi

Panelin ardından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ve TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Hasan Ali Çelik tarafından panelistlere birer plaket verildi. Daha sonra da davetliler, PETFORM tarafından organize edilen kokteyle katıldılar.

